

для придбання немонетарних активів (запасів, ОЗ, нематеріальних активів тощо), при включенні до вартості цих активів перераховується у валюту звітності за валютним курсом на початок дня дати сплати авансу. Тобто, якщо товар передоплачено на 100%, то при оприбуткуванні його вартість слід перерахувати у гривні за курсом НБУ на дату здійснення передоплати. Слід зазначити, що використаний у П(С)БО 21 термін «курс на початок дня» слід розуміти, як курс НБУ, встановлений на певну дату;

- отримання (оприбуткування) імпортного товару, то його первісна вартість визначається відповідно до п. 5 П(С)БО 21. За цією нормою операції в інвалюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в інвалюті за валютним курсом на початок дня дати здійснення операції (дати визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат).

Список літератури

1. Податковий Кодекс України // Електронний доступ: <http://sfs.gov.ua/nk/>
2. П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»// Електронний доступ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

УДК 657.1

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Левченко О.П., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет,
м. Мелітополь, Україна

Summary: The article describes the characteristics of trade activity and accounting organization in the wholesale and retail enterprise. The peculiarities of accounting organization objects at the enterprises of the trade industry have been investigated. Rationally formed accounting nomenclature contributes to the elimination of duplication in primary documents, registers of analytical and synthetic accounting, the formation of document flow and document circulation, as it is revealed in this paper.

Keywords: *trade, goods, wholesale and retail enterprise, primary document, document flow, document circulation.*

Постановка проблеми. Проблема удосконалення організації обліку в системі управління всіх ланок оптово-роздрібного торговельного підприємства є важливою темою для вирішення задач управління підприємством в цілому.

Торговельна діяльність в Україні здійснюється у формах оптової та роздрібною торгівлі, а також у торговельно-виробничій сфері (громадське харчування). До організації та ведення торговельної діяльності ставиться ряд специфічних вимог. Так, господарюючі суб'єкти можуть здійснювати торговельну діяльність лише після їх державної реєстрації як суб'єктів підприємництва. Торговельні приміщення необхідно обладнати згідно з вимогами охорони праці, протипожежної безпеки, захисту навколишнього середовища, санітарної безпеки тощо. Заборонено продавати товари, що не мають відповідного товарного вигляду, з простроченим терміном придатності. На всі товари, виставлені для продажу у торговому залі, необхідно оформити цінники. Вимірювальні прилади повинні мати державне тавро і періодично проходити перевірку в органах Держстандарту України.

Однією з важливих особливостей торговельної діяльності є необхідність проводити усі розрахунки з покупцями готівкою або у безготівковій формі (з використанням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів і т. ін.) через відповідним чином зареєстровані, опломбовані та запрограмовані у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій (РРО) або з використанням (у випадках, передбачених законодавством) зареєстрованих в установленому порядку розрахункових книжок (РК). Усі перелічені та інші особливості торговельної діяльності зумовлюють специфіку організації бухгалтерського обліку в торгівлі:

1. облік товарів у роздрібній торгівлі ведеться у вартісному вираженні за цінами продажу;

2. торговельна націнка у роздрібній торгівлі включає суму податку на додану вартість, сплачену постачальнику, власну торговельну націнку підприємства торгівлі та ПДВ на суму цієї торговельної націнки. Облік торговельних націнок ведеться на окремому регулюючому субрахунку 285 «Торгова націнка»;

3. у балансі торгового підприємства залишок товарів відображають за собівартістю придбання з урахуванням транспортно-заготівельних витрат, тому сальдо рахунка 28 «Товари» показують згорнутим;

4. товар, прийнятий на комісію, залишається власністю комітента до його реалізації, тому облік такого товару ведуть окремо і його залишок на кінець звітного періоду у балансі торгового підприємства не відображають;

5. транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ) включають до собівартості придбаних товарів, тому їх обліковують на рахунку 28 «Товари» або безпосередньо у вартості придбаного товару, або на окремому субрахунку 289 аналогічної назви;

6. у галузі оптової та роздрібною торгівлі відсутній процес виробництва, а у громадському харчуванні він досить специфічний, що зумовлює ряд особливостей в організації обліку цієї стадії кругообігу засобів торгово-виробничого підприємства;

7. інші витрати торговельної діяльності не включають до собівартості реалізованих товарів, а обліковують окремо як операційні витрати і списують безпосередньо на фінансові результати у періоді їх виникнення.

Перелічені особливості впливають на організацію і методику ведення бухгалтерського обліку та визначення фінансових результатів торговельної діяльності оптово-роздрібного підприємства.

В праці Бутинця Ф.Ф., Собка В.В. ґрунтовно визначено, що облікова номенклатура будь-якого підприємства – це перелік фактів господарської діяльності форм функціонування майна, капіталу, господарських операцій, її результатів, що мають знайти відображення у бухгалтерському обліку [1 с.35]. Наявність раціонально сформованої облікової номенклатури, сприяє ліквідації дублювання в бухгалтерському обліку, доцільно обраних первинних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, формуванню документопотоку і документообігу. Документування на багатофункціональних оптово-роздрібних підприємствах є важливою складовою організації обліку. При організації обліку на підприємствах торговельної галузі важливо не тільки складання і оформлення первинних документів, а порядок і форми Товарних звітів, що надаються до бухгалтерії.

Кожний первинний документ у товарному звіті записується в окрему строку. Товарні звіти, що надходять у бухгалтерію підлягають ретельній перевірці. Вони, перш за все, контролюють своєчасність та правильність оформлення процесів прийому та відпуску товарів. Система внутрішньогосподарського бухгалтерського контролю, як би добре вона не була продумана, гарна лише настільки, наскільки гарні люди, які втілюють її в життя. У деяких випадках витрати на створення і підтримку витонченої системи контролю можуть перевищити вигоди від її функціонування [2].

Організація внутрішньогосподарського бухгалтерського контролю свідчать, в першу чергу, необхідна для формування правильних показників звітності, шляхом внесення коригувань, пов'язаних із можливим виявленням недостач та лишків (за результатами проведеної інвентаризації), а також виявлення та усунення фактів навмисного зменшення товарно-матеріальних активів матеріально-відповідальними особами різними шляхами, що дозволить вжити вчасних заходів та попередити негативні наслідки, які можуть виникнути. Ці впровадження потрібні для більш повного обліку товарно-матеріальних цінностей, для контролю запобігання створення лишків і нестач. Для цього пропонується впорядкування системи внутрішньогосподарського контролю, що існує в Товаристві і забезпечити схоронність засобів, точність і надійність бухгалтерських записів.

Висновки. Результати дослідження питань організації обліку оптово-роздрібного торговельного підприємства надають змогу сформувати наступні висновки:

- 1) особливості торговельної діяльності зумовлюють специфіку організації бухгалтерського обліку в оптово-роздрібному підприємстві. Ліквідувати дублювання в первинних документах, реєстрах аналітичного та синтетичного обліку можливо при наявності раціонально сформованої облікової номенклатури;
- 2) важливою складовою організації обліку підприємства торговельної галузі є раціонально організований його документообіг і визначення кола осіб,

що відповідають за порядок та строки оформлення документів і подання їх до подальшої бухгалтерської обробки. Рациональній організації роботи облікового апарату та інших підрозділів і служб, що мають відношення до обліку наявності та руху товарних операцій та їх обліку сприяє наявність Графіку або плану документообігу;

3) чітко налагоджений внутрішньогосподарський бухгалтерський контроль товарів на всіх етапах їх руху у системі управління забезпечує безперервність реалізації товарів і задоволення попиту покупців, виявлення та використання внутрішніх резервів зниження витрат обігу, а також запобігає зловживанням і перевитратам.

4) Удосконалена система внутрішньогосподарського бухгалтерського контролю запропонована в ТОВ «Господар» сприятиме більш повному обліку товарно-матеріальних цінностей, контролю запобігання створення лишків і нестач.

Список літератури:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. Ф.Ф.Бутинець. – Житомир: ПП. «Рута», 2001. – 100с.
2. Собко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: [навч. посіб.] К.:КНЕУ, 2004. – 412с.
3. Грабова Н.М. Бухгалтерський облік у торгівлі: [навч. Посіб. Для студ вищю навч закл.] К.:А.С.К., 2004. – 800с.

УДК 331.556.4(4-672ЄС)

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Лисак О.І., к.е.н., доцент,

Таврійський державний агротехнологічний університет

м. Мелітополь, Україна

Summary: *The reasons of labor migration of youth and its influence on social and economic development of Ukraine are explored. There are ways to overcome the negative consequences of labor migration.*

Keywords: *labor migration, unemployment, Human Development Index, labor shortages, educational migration, entrepreneurship, migration policy*

Постановка проблеми. Трудова зайнятість населення є одним з основних чинників, що впливають на соціально-економічну ситуацію в Україні. Для успішного розвитку в довготривалій перспективі значної уваги зі сторони державних органів та органів місцевої влади необхідно приділяти

молодому поколінню. Молоді люди володіють необхідним потенціалом, реалізація якого найближчим часом може істотно поліпшити соціально-економічне становище суспільства і відродити національні та духовні надбання українського народу. Однак, в центрі турбот молоді важливе місце займають економічні питання, можливість заробити на житті. Рівень доходу є пріоритетом при виборі роботи для 96% молодих українців. Всеукраїнське опитування «Молодь України 2017», здійснене Центром «Нова Європа» та Фондом ім. Фрідріха Еберта спільно з соціологічною компанією GfK Ukraine [1] засвідчило, що саме фінансовий показник визначає щасливу країну – тобто таку, яка забезпечує працевлаштування, соціальний пакет, можливість заробляти.

Для визначення рівня економічного розвитку використовують індекс людського розвитку, який розроблений Програмою розвитку. У 2018 році у рейтингу ІЛР Україна посіла 88 місце із 188 (Чехія займає 27 місце, Польща – 33, Болгарія – 51), а з 2012 року за ІЛР Україна опустилася на 8 пунктів. Дуже важливою є також суб'єктивна оцінка рівня життя населення. Щороку ООН публікує Світовий звіт про щастя, за даними якого в 2017 році Україна 132 місце серед 155 країн.

Однією з головних причин такої ситуації є молодіжне безробіття. На сьогоднішній день третина офіційно зареєстрованих безробітних становить молодь віком до 35 років і чинників покращення ситуації в найближчий час не передбачається. Відсутній механізм забезпечення молодого спеціаліста першим робочим місцем. Законодавчі зміни, спрямовані на залучення молоді до роботи у сільській місцевості, виявилися недостатньо дієвими та не змогли корінним чином змінити ситуацію на сільському ринку праці. Тому важливо переймати досвід Європейських країн та США щодо створення умов для підприємницької діяльності молодих людей, оскільки в цих країнах 96% підприємців – це малий та середній бізнес. Та, незважаючи на це, означені країни постійно вживають заходи, спрямовані на формування підприємницького потенціалу та створення сприятливих умов щодо підтримки молодіжного підприємництва. Як показує практика країн розвинених країн, без ефективного підприємництва не можливе успішне функціонування регіону та країни в цілому. Згідно дослідження «Цінності української молоді 2016» серед молодих людей лише 5% діючих підприємців, ще 38% бажають займатися підприємницькою діяльністю, проте не можуть її проводити внаслідок певних причин (недостатній рівень знань, складні економічні та політичні умови, недосконала податкова система для молодіжного підприємництва, відсутність стартового капіталу тощо).

Дані Всеукраїнського опитування «Молодь України 2017» свідчать, що 71% української молоді висловлюють оптимізм щодо особистого майбутнього. У Східній (54%) та Південній (62%) Україні рівень оптимізму щодо особистого майбутнього є нижчим, порівняно з іншими регіонами (від 70% до 86%). [1] Водночас, 25% української молоді демонструє бажання (від слабкого до дуже сильного) емігрувати. Також за результатами даного дослідження кожен п'ятий молодий українець, який розглядає можливість

переїзду за кордон, хоче залишитися там на все життя (майже 5% від загальної кількості української молоді). Головними причинами переїзду до іншої країни є підвищення рівня життя (у 26% бажаючих виїхати) та заробітної плати (у 22%). [1]

Крім того, достатньо поширеною є трудова міграція, та темпи її лише зростають. Внаслідок зневірення в економічному розвитку власної країни більше 40% молодих українців прагнуть виїхати за кордон на роботу. В Центрі економічної стратегії кількість заробітчан оцінюють в чотири мільйони людей, що працюють за кордоном загалом, а одночасно – близько 2,7 мільйонів. [2]

Обсяги трудової міграції в Польщу, яка на даний момент є головною країною міграції українців, зросли з 200 тис. чол. у 2013 році до 1,3 млн. чол. у 2016 році. І це незважаючи на те, що популярність Польщі як місця сезонної роботи дещо зменшилася, а українці в першій половині 2018 року частіше вибирали Чехію, Угорщину, балтійські та скандинавські країни, Ізраїль. За даними Міністерства сім'ї, праці і соціальної політики Польщі у першій половині 2018 року зареєстровано 692466 заяв про доручення виконання роботи громадянам України [3].

Експерти висловлюють відмінні судження щодо ситуації що склалася. З одного боку, трудова міграція здійснює позитивний вплив на соціально-економічну ситуацію, оскільки знижує напруження на ринку праці. Також відбувається обмін досвідом, трудові мігранти, які повертаються в Україну, везуть із собою європейське відношення до праці. Проте негативний вплив трудової міграції все-таки переважає, адже втрачається найактивніше населення, часто з кращою освітою. Тому в найближчій перспективі Україна може зіткнутися з дефіцитом робочої сили.

Схожі настрої щодо міграції спостерігаємо і серед молоді, що навчається. Західні кампанії цікавляться українськими випускниками ВНЗ, особливо технічних. В результаті навчання за обміном студенти не повертаються в країну. Ще гірша ситуація із абітурієнтами. Випускники цілими класами виїжджають на навчання в інші країни. Найбільше українських студентів у Польщі, Німеччині, Росії, Канаді, Італії, Чехії, США, Іспанії, Австрії, Франції та Угорщині. ВНЗ Європи та інших розвинених країн приваблюють українську молодь більш лояльними умовами вступу та кращими перспективами життя в подальшому. Частково впливає на освітню міграцію молоді в інші країни застаріла система освіти.

Все вищезазначене дозволяє зробити висновок, що на міграційну поведінку української молоді впливають такі чинники, як соціально-економічний розвиток держави та регіону, а також освітня політика держави. Наслідком є зростання безробіття серед молоді, яка вимушена здобувати засоби для існування працюючи за кордоном. Для подолання негативних наслідків трудової та освітньої міграції життєво необхідною є розробка заходів щодо заохочення молоді жити, навчатися та працювати у власній країні.

У звіті Державної міграційної служби України щодо оцінки ризиків трудової міграції йдеться про те, що помірне скорочення чисельності працездатного населення України, зменшення розмірів середньомісячної

заробітної плати, помірне збільшення чисельності безробітного населення працездатного віку та помірне збільшення рівня безробіття, помірне зростання розмірів заборгованості з виплати заробітної плати та практично незмінність співвідношення заборгованості з виплати заробітної плати до фонду оплати праці дозволяють оцінити рівень ризику трудової міграції як такий, що насторожує. [4]

Висновок. Таким чином, можна зробити висновок, що трудова міграція є явищем неоднозначним. Політика держави та органів влади на місцях повинна полягати у мінімізації її негативних наслідків та максимальному сприянні розвитку підприємницької ініціативи молоді. Це дозволить молодим людям реалізувати себе та забезпечити себе засобами для існування. Сприяння молодіжним підприємницьким починанням дозволить зменшити рівень безробіття молодих людей, створити додаткові робочі місця та закласти підґрунтя для економічного розвитку регіону.

Список літератури

1. Українське «покоління Z»: цінності та орієнтири [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://neweurope.org.ua/analytics/ukrayinske-pokolinnya-z-tsinnosti-ta-oriyentyry/>
2. Ukrainian Economic Migration Presentation at 12th Europe-Ukraine Forum. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ces.org.ua/en/wp-content/uploads/2018/04/migration_pres.pdf
3. Poland weighs benefits of surge of migrants from Ukraine. Financial Times, 28.05.2017. <https://www.ft.com/content/aeda9ebe-3afa-11e7-ac89-b01cc67cfeec>.
4. Моніторинг міграційної ситуації та змін у сфері управління міграцією та кордонами. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dmsu.gov.ua/assets/files/migprocess/zvit_vypusk_30.pdf

УДК 338

ОСНОВНІ ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Матвієнко Г.А., к.е.н., Таврійській національний університет імені В.І.Вєрнадського, м.Київ, Україна

Summary: In the modern world, global processes have a significant influence on socio-economic development. Therefore, Ukraine have to adapt the economy to these processes and mitigate the negative consequences in the strategic period.

Keywords: debt economy, age structure of population, depopulation, innovation, inequality of income, migration, technological backwardness

Постановка проблеми. Досягнення сталого та інклюзивного розвитку економіки передбачає довгострокове планування з врахуванням пом'якшення